

Birgitta Lounela

Diakonirelevant forskning – stor uppslutning vid seminarium på EHS

Hur ser landskapet för diakonirelevant forskning ut i Sverige idag? Två teman stod i fokus under ett seminarium på Enskilda Högskolan (EHS) i maj i år: dels behovet av strukturer för kunskapsutveckling kring diakoni, dels de kunskapsluckor vi ser från olika perspektiv.

Inbjudare var Jonas Idestrom, Enskilda högskolan som planerat dagen tillsammans med arbetsgruppen för projektet *Kunskapsutveckling Diakoni – Linköpings, Strängnäs och Västerås stift i samverkan* och Stig Linde, Socialhögskolan i Lund.

Till seminariet kom representanter för Marie Cederschiöld högskola, Enheten för forskning och analys Svenska kyrkan, Centrum för mångvetenskaplig forskning om religion och samhälle (CRS) vid teologiska institutionen, Uppsala universitet, Enskilda högskolan, Svenska kyrkans utbildningsinstitut, Socialhögskolan Lund, Bromma folkhögskola, Akademin för Ledarskap Teologi (ALT, Örebro), Enheten för diakoni och hållbarhet Svenska kyrkan samt Strängnäs, Västerås och Linköpings stift.

Lena Sjöberg och Birgitta Lounela inledde med början till en skiss av landskapet kring diakonirelevant forskning och kunskapsutveckling idag. Församlings- och pastoratsutövad diakoni har alltmer kommit i skymundan inom forskning och relationerna mellan aktiva inom kunskapsområdet kring diakoni har förändrats under 2000-talet. Denna förändring beror delvis på att Svenska kyrkan tog över profilutbildningen av diakoner. Diakoniinstitutionerna var, när de bedrev profilutbildning, med och skapade forskningsmiljöer för diakoni och sambandet mellan utbildning av diakoner och forskning om och för diakoni är idag brutet.

Brett kunskapsfält

Kunskapsfältet kring diakoni är svårt att överblicka och en orsak till detta är

dess bredd; från det systematiskt-teologiska till civilsamhälle, idealitet eller människorättsfrågor med mera. Diakonivetenskap, när det begreppet används, brukar syfta på något flervetenskapligt. Den norske professorn Kjell Nordstokke lyfter också in betydelsen av praktiken som en del av akademisk reflektion när det gäller diakoni. Tydligt är att forskning relevant för diakonalt arbete och förståelse av diakoni, bedrivs inom många olika discipliner och ibland i tvärlärande mångvetenskapliga sammanhang.

I ett samtal presenterade sedan alla deltagare sina perspektiv på hur landskapet ser ut. Ett antal teman kunde urskiljas: till exempel behovet av arenor för utbyte och att se över flödet för utbildning och fortbildning inom diakoni. Diakonutbildning och kunskapsförsörjning för diakoni var ett annat urskiljbart tema. Frågor väcktes om hur man kan hantera diakonins hemvist i olika discipliner, det tvärvetenskapliga arbetet och teologins plats i tvärvetenskaplig diakoniforskning. I fokus kom också frågor om hur kyrkorna kan bidra i detta, hur akademien kan lyssna in kunskapsbehov och hur vi bygger struktur för tätare kontakt och relationer mellan kyrka och akademi kring diakoni.

Seminariet berörde också konkreta kunskapsområden och frågor inför det diakonala arbetet i församling och pastorat. Vad behöver vi veta mer om? En fråga är hur det påverkar församlingars självförståelse och prioriteringar att synen på diakoni förändrats de senaste 30 åren, uttryckt i de gemensamma internationella ekumeniska dokument vi har. För Svenska kyrkans

del är en fråga hur ett förhållandevis nytt diakonat följs upp, det finns frågor kring dess funktion och olika vägar för utveckling. Under förmiddagens samtal hördes många fler tankar på temat om vad vi behöver veta mer om. Några exempel:

- Hur tar församlingsledningar vara på kunskap och erfarenheter från diakonalt arbete för utveckling av församlingens relationer och arbetssätt?
- Klimat och miljöutmaningar kopplat till existentiell kris som del av diakoni - vilken interaktion uppstår där? Vilka praktiker uppstår och vem agerar?
- Strukturuomvandlingar i lokala enheter - vad innebär det för det diakonala arbetet och diakoner?

De strukturella frågor som restes under förmiddagen och nyfikenhet på identifierade kunskapsluckor bidrar till en tydligare karta. Till det läggs fler relationer mellan aktörer och en ökad medvetenhet om att kunskapsområdet Diakoni behöver vår uppmärksamhet.

Ett högre seminarium för diakonirelevant forskning är något som Marie Cederschiöld Högskola, Enskilda högskolan och Centrum för mångvetenskaplig forskning om religion och samhälle nu vill sondera för. Trestiftsprojektet *Kunskapsutveckling Diakoni* arbetar vidare med fokus på hållbara, långsiktiga strukturer. På Svenska kyrkans nationella nivå sker arbete med kyrkomötesuppdraget "Diakonins kunskap".

BIRGITTA LOUNELA
Stiftsdiakon i Strängnäs